

Az energiahatékonysági irányelv közbeszerzési vonatkozásai

Dr. Havas-Kovács Gabriella

Zöld közbeszerzési workshop
Energiahatékonysági szempontok alkalmazása
a közbeszerzésekben

Budapest, 2026. október 13.

Előzmények

Előzmények - A 2012/27/EU ENERGIAHATÉKONYSÁGI IRÁNYELV

- **első kötelező erejű uniós energiahatékonysági célkitűzések** - 2020-ig a 2007-es előrejelzésekhez képest uniós szinten 20%-kal csökkenjen a primerenergia- és a végsőenergia- fogyasztás
- **6. cikk** kötelezte a tagállamokat arra, hogy az uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzések során a **központi kormányzati szervek** – a III. mellékletnek megfelelően – **csak magas energiahatékonysági teljesítményű termékeket, szolgáltatásokat és épületeket szerezzenek be**, amennyiben ez összeegyeztethető a költséghatékonysággal, a gazdasági megvalósíthatósággal, a tágabban értelmezett fenntarthatósággal, a műszaki alkalmassággal, valamint a verseny megfelelő érvényesülésével.
- Magyar jogrendbe történő átültetés: az **energiatakarékos épületek**ról szóló 2015. évi LVII. törvény 10. §-a

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (átdolgozás)

- **Átdolgozás:** A recast (magyarul átdolgozás) az uniós jogalkotás egyik technikája, melyben az **eredeti jogszabályt és az összes módosítását egyetlen új jogi aktusba vonják össze, miközben a tartalmi változtatásokat is elvégzik**
- **Hatályba lépés:** 2023. október 10.
- **Átültetési határidő:** 2025. október 11.
- **Új célkitűzés:** 2030-ig a 2020-as előrejelzésekhez képest uniós szinten 11,7%-kal kell csökkenteni a primerenergia- és a végsőenergia-fogyasztást
- **Közszféra:** az Unió teljes végsőenergia-fogyasztásának körülbelül 5–10%-áért felel, ezért a nemzeti, regionális és helyi szintű közintézményeknek példamutató szerepet kell játszaniuk az energiahatékonyság terén.

7. cikk - Közbeszerzés

Az irányelv 7. cikke – Közbeszerzés

7. cikk (1) bekezdés

„A tagállamok biztosítják, hogy **az ajánlatkérő szervek vagy közszolgáltató ajánlatkérők** a 2014/23/EU irányelv 8. cikkében, a 2014/24/EU irányelv 4. cikkében és a 2014/25/EU irányelv 15. cikkében megállapított **küszöbértékekkel megegyező vagy annál nagyobb értékű szerződések vagy koncessziók megkötésekor** – az ezen irányelv IV. mellékletében említett kritériumokkal összhangban – **csak magas energiahatékonysági teljesítményű termékeket, szolgáltatásokat, épületeket és építési beruházásokat szerezzenek be, kivéve, ha ez műszakilag nem megvalósítható.**

A tagállamok biztosítják továbbá, hogy az első albekezdésben említett küszöbértékeket elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési szerződések és koncessziók megkötésekor az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők a 3. cikkel összhangban alkalmazzák az **„első az energiahatékonyság”** elvet azon közbeszerzési szerződések és koncessziók esetében is, amelyekre vonatkozóan a **IV. melléklet nem tartalmaz különös követelményeket.**”

Hatály – 7. cikk (1) bekezdés

Első az energiahatékonyság elve

Az „első az energiahatékonyság” elv olyan átfogó elv, amelyet figyelembe kell venni az energiarendszeren túl valamennyi ágazatban és valamennyi szinten, ideértve a pénzügyi ágazatot is. A szakpolitikai, **tervezési és beruházási döntéseknél** az energiahatékonysági megoldásokat elsődleges opcióként kell tekinteni a kínálati oldalra és az egyéb szakpolitikai területekre vonatkozó új szabályok kialakításakor. – irányelv 7. cikk (1) bekezdés

„Az első az energiahatékonyság elv alapján az ajánlatkérők kötelesek megvizsgálni, hogy az adott beszerzési igény esetében léteznek-e olyan megoldások vagy alternatívák, melyek alacsonyabb energiafogyasztással valósulnak meg. Így például egy új út megépítése helyett hatékonyabb megoldásnak bizonyulhat a tömegközlekedés fejlesztése. Az ajánlatkérő dokumentálni köteles a lehetséges megoldások és alternatívák mérlegelését, és indokolni azt, hogy a kiválasztott megoldás miért felel meg az első az energiahatékonyság elvének.”*

„...az eljárás előkészítése során megvizsgálja és dokumentálja az energiahatékonysági szempontból lehetséges megoldásokat és alternatívákat, különösen azok energiahatékonyságát és a velük elérhető energiamegtakarítási potenciált, beleértve az energiafogyasztásra vagy az energiahatékonyságra vonatkozó szempontok alkalmazhatóságát.” 235/2024. Korm. rendelet 14/A. §

* forrás: Heidelinde Ademsam előadása a Közbeszerzési Hatóság 2024. október 21-én tartott nemzetközi konferenciáján

Kivételi kör – 7. cikk (2) bekezdése

Mely esetben?	Közbiztonság és népegészségügyi szükséghelyzet	Fegyveres erők szerződése	Katonai felszerelések beszerzése 2009/81/EK irányelv szerint
Mi a következmény?	Nem alkalmazandó Amennyiben hátrányosan érintik a közbiztonságot, vagy akadályozzák a népegészségügyi szükséghelyzetekre való reagálást.	Csak részben alkalmazandó Csak olyan mértékben alkalmazandók, amennyiben alkalmazásuk nem eredményez összeütközést a fegyveres erők tevékenységének jellegével és elsődleges céljával.	Nem alkalmazandó A 2009/81/EK irányelvben meghatározott katonai felszerelések beszerzésére a kötelezettségek nem alkalmazandók.
Összefoglalva	Teljes mentesség: közbiztonság és népegészségügyi szükséghelyzet, katonai felszerelések Részleges mentesség: fegyveres erők szerződése		

Termékek - Árubeszerzés

Az irányelv IV. melléklete

Termékek – árubeszerzés

a) amennyiben valamely termék az (EU) 2017/1369 rendelet vagy a 2010/30/EU irányelv alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus vagy egy kapcsolódó bizottsági végrehajtási aktus hatálya alá tartozik, csak olyan termékeket szerezhettek be, amelyek megfelelnek az említett rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében megállapított kritériumoknak →

ENERGIACÍMKÉZÉSI RENDELET

b) amennyiben valamely, az a) pontba nem tartozó termék a 2009/125/EK irányelv értelmében elfogadott végrehajtási intézkedés hatálya alá tartozik, csak olyan termékeket szerezhettek be, amelyek megfelelnek az említett végrehajtási intézkedésben foglalt energiahatékonysági referenciaértékeknek;

→ **ÖKODIZÁJN RENDELET**

Az irányelv IV. melléklete

Termékek – árubeszerzés

c) amennyiben egy termék vagy szolgáltatás az energiahatékonysága szempontjából releváns uniós zöld közbeszerzési kritériumok vagy az azokkal egyenértékű, rendelkezésre álló nemzeti kritériumok hatálya alá tartozik, minden tőlük telhető erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy csak olyan termékeket és szolgáltatásokat vásároljanak, amelyek megfelelnek legalább azoknak az alapvető szintű műszaki előírásoknak, amelyek a megfelelő uniós zöld közbeszerzési kritériumokban vagy azokkal egyenértékű, rendelkezésre álló nemzeti kritériumokban – többek között az adatközpontokra, szervertermekre és felhőszolgáltatásokra, az útvilágításra és a forgalmi jelzésekre, a számítógépekre, a monitorokra, a táblagépekre, okostelefonokra vonatkozóan – megállapításra kerültek; → **GPP követelmények**

d) csak olyan **gumiabroncsokat** szerezhetnek be, amelyek megfelelnek az (EU) 2020/740 rendeletben meghatározott legmagasabb üzemanyag-energiahatékonysági osztályba tartozó gumiabroncsoknak, ami nem akadályozhatja meg a közintézményeket abban, hogy amennyiben azt biztonsági vagy közegészségügyi okok indokolják, a nedves tapadás vagy külső gördülési zaj szempontjából a legmagasabb osztályba tartozó gumiabroncsokat szerezzenek be;

1 IV. melléklet a) pont

Energiacímkezési rendelet hatálya alá tartozó termékek

(EU) 2017/1369 rendelet

MIT KELL TENNI?

KÖTELEZŐ

Csak az energiacímke **két legmagasabb, jelentős számú terméket tartalmazó** hatékonysági osztályába tartozó termék szerezhető be.

[(EU) 2017/1369 rendelet 7. cikk (2) bekezdés]

Termékkörök

- Hűtő- és fagyasztókészülékek
- Mosógépek, mosó-szárítógépek, szárítógépek
- Mosogatógépek
- Televíziók és elektronikus kijelzők
- Fényforrások
- Légkondicionálók, szellőztető egységek
- Helyiségfűtő és vízmelegítő berendezések
- Okostelefonok és táblagépek (2025. június 20-tól)
- Egyéb, a rendelet hatálya alá tartozó termékek

Forrás: (EU) 2023/1791 irányelv 7. cikk és IV. melléklet

Az irányelv IV. melléklete – Termékek

Az EPREL használata az energiacímkés termékek beszerzésénél

1. Energiacímke-köteles a termék?	2. Termékkategória keresése EPREL-ben	3. Osztályonkénti modellszám vizsgálata	4. Követelmény előírása	5. Ajánlott modell ellenőrzése
a termékre vonatkozik-e a 2017/1369 rendelet alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus	az EPREL nyilvános felületén kategória szerint; szükség esetén szűrőkkel a beszerzés tárgyához igazítva	osztályonként a modellek száma és aránya alapján a két legmagasabb, még jelentős számú terméket tartalmazó osztály	legalább e két osztály valamelyike; magasabb osztály is előírható; a vizsgálat időpontját érdemes rögzíteni	az ajánlott modell EPREL-azonosítója alapján: címke és adatlap; a műszaki dokumentáció csak a piacfelügyelet látja

Magyar szabályozás: 235/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet

Az ajánlatkérő a két legmagasabb osztályt az EPREL alapján határozhatja meg; magasabb osztály előírása sem jogsértő.

Az „első az energiahatékonyság” elv miatt a vizsgált alternatívákat az eljárás előkészítésekor dokumentálni is kell.

Az irányelv IV. melléklete – Termékek

Az EPREL használata az energiacímkés termékek beszerzésénél

Légkondicionáló berendezések

(EU) ... RENDELET 626/2011/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE a légkondicionáló berendezések energiacímkéséről

Keresési feltételek

Modellazonosító ▾

☐ A már nem forgalmazott termékek is

Szűrési feltétel

Energiahatékonysági osztály (hűtés)

☒ A+++

☒ A++

☒ A+

☒ A

☒ B

☒ C

☐ D

Energiahatékonysági osztály (fűtés)

☒ A+++

☒ A++

☒ A+

☒ A

☒ B

☒ C

☐ D

Kategória ▾

Funkció ▾

Tervezési hűtési terhelés (kW): 0,1 – 97,0

A modellek megtekintése hatékonysági osztály szerint

A kiválasztott 30 555 modell megjelenítése a 32 942 regisztrált modell közül

Hűtési üzemmód – 30 555 modell

Egyéb
29 627 modell

Osztály	Bejegyzések	%
A+++	3 903	13,2
A++	21 609	72,9
A+	2 151	7,3
A	1 581	5,3
B	367	1,2
C	16	0,1
D	0	0,0

Egycsöves légkondicionáló berendezés
748 modell

Osztály	Bejegyzések	%
A+++	6	0,8
A++	26	3,5
A+	36	4,8
A	676	90,4
B	4	0,5
C	0	0,0
D	0	0,0

Kétcsöves légkondicionáló berendezés
180 modell

Osztály	Bejegyzések	%
A+++	1	0,6
A++	2	1,1
A+	40	22,2
A	136	75,6
B	1	0,6
C	0	0,0
D	0	0,0

Fűtési üzemmód – 30 550 modell

Egyéb – Átlagos éghajlat
29 627 modell

Osztály	Bejegyzések	%
A+++	1 151	3,9
A++	4 184	14,1
A+	19 863	67,0
A	4 424	14,9
B	4	0,0
C	1	0,0
D	0	0,0

Egycsöves légkondicionáló berendezés
743 modell

Osztály	Bejegyzések	%
A+++	17	2,3
A++	59	7,9
A+	228	30,7
A	429	57,7
B	10	1,3
C	0	0,0
D	0	0,0

Kétcsöves légkondicionáló berendezés
180 modell

Osztály	Bejegyzések	%
A+++	1	0,6
A++	2	1,1
A+	34	18,9
A	135	75,0
B	8	4,4
C	0	0,0
D	0	0,0

Forrás: EPREL – eprel.ec.europa.eu. Fűtési üzemmódnál csak az „Átlagos” éghajlati övezet szerepel.

Az irányelv IV. melléklete Termékek – árubeszerzés

2 IV. melléklet b) pont

Ökodizájn-irányelv hatálya alá tartozó termékek

2009/125/EK irányelv

MIT KELL TENNI?

KÖTELEZŐ

Csak a termékcsoporthoz vonatkozó végrehajtási intézkedésben meghatározott **energiahatékonysági referenciaértékeknek** megfelelő termék szerezhető be.

(ha a termékre nem az 1. pont vonatkozik)

Termékkörök

- Villanymotorok
- Külső tápegységek
- Keringetőszivattyúk és vízszivattyúk
- Számítógépek, szerverek és adattároló termékek
- Ipari ventilátorok
- Egyes légfűtési és léghűtési termékek
- Teljesítménytranszformátorok
- Porszívók
- Hegesztőberendezések
- Egyéb, az irányelv hatálya alá tartozó termékek

Forrás: (EU) 2023/1791 irányelv 7. cikk és IV. melléklet

3 IV. melléklet c) pont

Zöld közbeszerzési követelmények (GPP)

Uniós zöld közbeszerzési kritériumok

MIT KELL TENNI?

TÖREKVÉS

Minden tőlük telhetőt meg kell tenni, hogy a termék vagy szolgáltatás legalább a **GPP-kritériumok alapvető műszaki előírásainak** megfeleljen.

(egyenértékű nemzeti kritériumok is alkalmazhatók)

Termékkörök

- Számítógépek, monitorok, táblagépek, okostelefonok*
- Adatközpontok, szervertermek, felhőszolgáltatások*
- Közvilágítás és közlekedési jelzőlámpák*
- Képfalkotó berendezések (nyomtatók, multifunkciós eszközök)
- Közúti járművek és közlekedési szolgáltatások
- Vízhasználati berendezések (csaptelepek, zuhanyfejek)
- Egyéb, energiahatékonyság szempontjából releváns GPP-termékkörök

* a IV. melléklet c) pontja kifejezetten nevesíti

Forrás: (EU) 2023/1791 irányelv 7. cikk és IV. melléklet

4 IV. melléklet d) pont

Gumiabroncsok

(EU) 2020/740 rendelet

MIT KELL TENNI?

KÖTELEZŐ

Csak a **legmagasabb üzemanyag-hatékonysági (energiahatékonysági) osztályba** tartozó gumiabroncs szerezhető be.

(a gumiabroncscímke szerinti osztályozás alapján)

Termékkörök

- Személygépkocsi-abroncsok (C1)
- Kisteher- és könnyű haszongépjármű-abroncsok (C2)
- Tehergépkocsi- és autóbusz-abroncsok (C3)

Eltérés: biztonsági vagy közegészségügyi okokból indokolt esetben a legjobb nedvestapadási vagy a legalacsonyabb külső gördülési zaj osztályú abroncs is beszerezhető.

Az irányelv IV. melléklete

Termékek – árubeszerzés (áttekintés)

Címzettek: ajánlatkérők · **Hatály:** uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű szerződések és koncessziók · **Kivétel:** ha műszakilag nem megvalósítható

a)

Energiacímkezési rendelet hatálya alá tartozó termékek

(EU) 2017/1369 rendelet

Csak az energiacímke **két legmagasabb, jelentős számú terméket tartalmazó** hatékonysági osztályába tartozó termék szerezhető be.

[(EU) 2017/1369 rendelet 7. cikk (2) bekezdés]

KÖTELEZŐ

b)

Ökodizájn-irányelv hatálya alá tartozó termékek

2009/125/EK irányelv

Csak a termékcsoportra vonatkozó végrehajtási intézkedésben meghatározott **energiahatékonysági referenciaértékeknek** megfelelő termék szerezhető be.

(ha a termékre nem az 1. pont vonatkozik)

KÖTELEZŐ

c)

Zöld közbeszerzési követelmények (GPP)

Uniós zöld közbeszerzési kritériumok

Minden tőlük telhetőt meg kell tenni, hogy a termék vagy szolgáltatás legalább a **GPP-kritériumok alapvető műszaki előírásainak** megfeleljen.

(egyenértékű nemzeti kritériumok is alkalmazhatók)

TÖREKVÉS

d)

Gumiabroncsok

(EU) 2020/740 rendelet

Csak a **legmagasabb üzemanyag-hatékonysági (energiahatékonysági) osztályba** tartozó gumiabroncs szerezhető be.

(a gumiabroncscímke szerinti osztályozás alapján)

KÖTELEZŐ

Több pont hatálya alá is tartozó termékek

(energiacímke vagy ökodizájn ÉS GPP-kritériumok)

Mindig a **szigorúbb (ambiciózusabb)** követelménynek megfelelő terméket kell beszerezni.

Szolgáltatás

a szolgáltatási szerződések esetén : „a szóban forgó szolgáltatások nyújtása céljából **a szolgáltatók csak az a), b) és d) pontoknak megfelelő termékeket használhatják szolgáltatások nyújtásakor.** Ez a követelmény kizárólag a szolgáltatók által részben vagy egészben a szóban forgó szolgáltatás nyújtása céljára beszerzett új termékekre vonatkozik”

Szolgáltatási szerződések

(IV. melléklet e) pont)

A szolgáltató által a szolgáltatás nyújtásához újonnan beszerzett termékeknek is meg kell felelniük az **1., 2. és 4. pont követelményeinek.**

Épület bérlése, vásárlása

Az irányelv IV. melléklete

Épület bérlease, vásárlása

Mit tehet?

Épületet vásárolhat vagy új bérleti szerződést írhat alá

Milyen
feltétellel?

Olyan épület, amely legalább a közel nulla energiaigény szintjének
megfelel

a 6. cikk sérelme nélkül

Kivétel, ha a
vásárlás célja:

**i. Teljeskörű
felújítás vagy
lebontás**

ha a vásárlás célja az
épület teljeskörű
felújítása vagy lebontása

**ii. Viszonteladás
(közintézménynél)**

közintézmény esetében,
ha az épületet
viszonteladásra
bocsátják, és a
közintézmény nem
használja azt saját
céljaira

**iii. Védett épület
megőrzése**

ha a cél az épület
megőrzése kijelölt
környezeti részeként,
vagy különleges
építészeti vagy
történelmi értékénél
fogva hivatalosan védett
épületként

Összefoglalás

Összefoglalás – a 7. cikk dióhéjban

Kire és mire vonatkozik?

Kire vonatkozik?

Valamennyi ajánlatkérő és közszolgáltató ajánlatkérő
az irányelv 2. cikke szerint

Nem azonos a „közintézmény” fogalmával (5. és 6. cikk)

Mire vonatkozik?

Közbeszerzési szerződések és koncessziók
Termékek, szolgáltatások, építési beruházások, épületek
A közbeszerzési irányelvekben meghatározott uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó érték

Kivéve, ha műszakilag nem megvalósítható

Kivéve, ha mentesség alkalmazható
közbiztonság, népegészségügyi szükséghelyzet, fegyveres erők, katonai felszerelés

Összefoglalás – a 7. cikk dióhéjban

Mit kell tenni?

1

Az „első az energiahatékonyság” elv alkalmazása

a 3. cikkel összhangban

2

Magas energiahatékonysági teljesítményű beszerzés

a IV. melléklet kritériumai szerint

3

Zöld közbeszerzési kritériumok figyelembevétele

uniós vagy egyenértékű nemzeti, ha indokolt

4

Szélesebb fenntarthatósági szempontok mérlegelése

5

Az energiateljesítmény-szerződés (EPC) megvalósíthatóságának vizsgálata

jelentős energiatartalmú szolgáltatásoknál

Köszönöm a figyelmüket!

